

- POLITISK NOTAT

Danmarks bedste kommune til at indfri potentialet i den grønne omstilling

Klimaproblemerne er globale, men løsningerne kan i høj grad også findes lokalt. Kommunerne kan spille en vigtig rolle i Danmarks grønne omstilling, og være en medspiller, som trækker i den rigtige retning til gavn for borgere og virksomheder.

Danske virksomheder er i front globalt - ikke bare når det kommer til vind, men også nye og alternative grønne og klimavenlige løsninger. Grøn omstilling er med til at skabe jobs og har stor betydning for økonomien og den danske konkurrencekraft.

Kommunerne kan understøtte lokal vækst og jobskabelse ved at gå forrest i klimakampen med ambitiøse grønne mål, stille klimakrav til indkøb, fremme elektrificering af samfundet og understøtte udviklingen af klimavenlige bioteknologiske alternativer til plastik, pesticider og animalsk protein. Økonomisk og klimamæssig ansvarlighed går hånd i hånd, da f.eks. klimavenligt byggeri kan have en lavere totalomkostning grundet de lavere løbende driftsomkostninger efter etablering.

Vejrfænomener, som før var sjældne, sker nu hyppigere, hvilket stiller nye krav til klimasikring, afledning af spild- og overfladevand samt opbygningen af vores byer og infrastruktur.

Derfor fremlægger Dansk Erhverv her en række konkrete forslag, som kan implementeres i alle landets kommuner. Dertil kommer en række succeshistorier, der giver eksempler på, hvordan handlekraftige kommuner er gået aktivt ind i klimakampen og har fremmet den grønne omstilling.

Dansk Erhverv anbefaler

Kommunen skal sikre klare klimaplaner

Reel klimahandling starter med ambitiøse klimamål. Og ingen mål kan nås uden en plan. Klimaplaner udgør rammen for troværdige og langsigtede rammevilkår, som virksomheder, offentlige institutioner og borgere kan indrette sig efter i deres omstilling mod CO₂-neutralitet.

Dansk Erhverv foreslår, at:

- kommunerne bør indgå i klimapartnerskabet *DK2020* mellem KL, Regionerne og Realdania, der har til formål at løfte klimarbejdet i alle landets kommuner til den højeste internationale standard.
- kommunerne sætter ambitiøse mål om klimaneutralitet og i forlængelse heraf udarbejder og får godkendt en klimaplan.

Kommunen som drivkraft for den grønne omstilling

Klimaet fylder mere i borgernes bevidsthed, og det forventes derfor, at kommunerne er med til at understøtte en grønnere fremtid. Samlet køber kommunerne årligt ind for ca. 115 mia. kroner, og deri ligger et stort potentiale for at indfri borgernes forventninger og til at sikre lokale grønne løsninger, som kan blive internationale succeser. Man kan eksempelvis fokusere på den totale omkostning ved f.eks. nyanlæg. Nye bioteknologiske løsninger kan også reducere klimabelastningen fra fødevarer i kantinerne, materialeproduktion mv. samtidig med, at der skabes nye arbejdspladser for både højtuddannede, faglærte og ufaglærte.

Kommunen kan ved klart at prioritere grønne hensyn i indkøb og samarbejdet med det private være med til at skubbe Danmark i retning af en grønnere fremtid.

Dansk Erhverv foreslår, at:

- kommunen sætter klare mål for grønne hensyn ifm. indkøb, og kommunikerer dem til markedet.
- man i sin indkøbsstrategi sætter mål om, at grønne krav skal indgå som konkurrenceparameter i halvdelen af udbud, den kommende valgperiode.
- 50 pct. af udbud skal ske med totalomkostninger og funktionskrav i 2025.
- kommunen indgår i nationalt samarbejde om udvikling af positivliste for klimastandarder og metoder til klimaberegninger.
- man kommunalt afprøver nye biotek-løsninger i de kommunale udbud.

Grøn strøm og energieffektivitet drives frem kommunalt

Hvis Danmark skal nå klimamålene, er fokus på grønne løsninger og energieffektivitet afgørende for at få gjort teknologien til en integreret del af hverdagen. Her spiller kommunernes prioriteter og indkøb en rolle i at sikre efterspørgsel på - samt udbygning af - grønne og energieffektive løsninger.

Dansk Erhverv foreslår, at:

- den kommunale bilpark skal bestå af grønne biler.
- favorisere grønne transportformer på offentlige p-pladser.
- man undersøger hvordan man, gennem den kommunale energiplanlægning, kan skubbe på i udskiftningen af private husstandes olie- og gasfyr med grønne energikilder, f.eks. varmepumper.
- man fremmer udnyttelsen af overskudsvarme fra virksomheder i kommunen.
- nyanlæg bygges energi- og ressourceeffektivt.

Klimasikring holder vandet for døren

Stigende nedbør og ændrede vejrforhold er noget, der er kommet for at blive. Det stiller nye krav til eksisterende samt ny infrastruktur og byplanlægning. Hvis borgere og virksomheder skal kunne sove trygt om natten, er der brug for en klar plan for, hvordan man lokalt takler udfordringerne og også hvordan man kan forudse, hvor de kommer til at være. Her kan private konsulentvirksomheder, ingeniører og entreprenører spille en afgørende rolle i løsningen.

Dansk Erhverv foreslår, at:

- der udarbejdes klimakort for udsatte områder i kommunen, for at se hvor der er størst risiko for oversvømmelser ved skybrud mv.
- man investerer i klimasikring som en prioriteret del af byudvikling og infrastruktur.
- at man tænker klimatilpasningen ind i en større sammenhæng med grønne arealer, reduktion af drivhusgasser og et forbedret lokalmiljø.
- klimasikring – fra beregning til bygning – i udgangspunktet sættes i udbud.

Handlekraft, der har indfriet potentialet i den grønne omstilling

El-skraldebiler reducerer CO₂-udledning

Lyngby-Taarbæk Forsyning har netop indkøbt tre nye el-skraldebiler. Traditionelle skraldebiler kører på diesel, og idet de kun kører 1½ km/liter, står en skraldebil for en stor CO₂-udledning. El-skraldebiler kan dermed bidrage markant til at reducere en kommunes udledninger. Samtidig larmer el-skraldebiler markant mindre end traditionelle skraldebiler, ligesom den sundhedsskadelige partikelforurening mindskes¹.

Samsø: Øen med den grønneste kommunale bilpark

Samsø Kommune er den hidtil eneste kommune i Danmark, hvor over halvdelen af kommunens biler er grønne biler. Mange kommuner har slet ingen grønne biler, og gennemsnittet lå i midten af 2020 på kun 5,4 pct. elbiler, 0,5 pct. gas, 0,2 pct. brint og 0,1 pct. hybridbiler. Derfor udgør benzin- og dieselmobilene 93,8 pct. af den kommunale vognpark i dag. Der er med andre ord rig mulighed for forbedring blandt alle danske kommuner.²

Grøn erhvervsudvikling

Kalundborg Kommune har gode erfaringer med at udvikle offentlig-private partnerskaber i en industriel symbiose, hvor restprodukter fra én virksomheds produktion anvendes af en anden virksomhed. Det er et godt eksempel på, hvordan kommuner kan understøtte grønne virksomheder med mange lokale arbejdspladser til følge.³

¹ Nye el-skraldebiler reducerer CO₂-udledningen og støjgener. Lyngby-Taarbæk Forsyning, april 2021.

² For mange kommuner fravælger elbiler. Dansk Naturfredningsforening, november 2020.

³ Kalundborg Symbiosis. Symbiosis.dk, 2021.

Kontaktoplysninger for yderligere spørgsmål og kommentarer

Ulrich Bang

Markedschef for Klima, Energi & grønne løsninger

+45 2157 9417

UBA@DANSKERHVERV.DK

[Læs mere om klima og grøn omstilling](#)

Offentlige udbud bruger sjældent grønne hensyn som konkurrenceparameter

Dansk Erhverv har nærstuderet 62 nye udbudssager på en række forskellige områder for at undersøge, hvilke grønne krav, det offentlige stiller til leverandørerne. Undersøgelsen viser, at udbudene ofte indeholder grønne mindstekrav, men at grønne hensyn sjældent bruges som konkurrenceparameter, når opgaver tildeles. Det tyder på, at der er et stort uudnyttet potentiale for grøn innovation i det offentlige indkøb.

Link: <https://www.danskerhverv.dk/politik-og-analyser/analyser/offentlige-udbud-bruger-sjaldent-gronne-hensyn-som-konkurrenceparameter/>

Virksomhederne er klar til grønne krav i offentlige udbud

Det offentlige købte i 2018 ind for ca. 380 mia. kr. svarende til 17 pct. af det danske BNP og er således en essentiel drivkraft i den grønne omstilling. Det offentlige konkurrenceudsatte i 2018 opgaver for lige i underkanten af 110 mia. kr. I de udbud, som ligger til grund for disse opgaver, efterspørger virksomhederne langt større hensyn til klima og miljø. Det er det helt klare budskab fra den medlemsundersøgelse, som Dansk Erhverv har foretaget i efteråret 2019.

Link: <https://www.danskerhverv.dk/politik-og-analyser/analyser/virksomhederne-er-klar-til-gronne-krav-i-offentlige-udbud/>